

पुणे जिल्ह्यात मान्सूनपूर्व पावसाच्या तुरळक सरी

पुणे : पुणे जिल्हाच्या काही भागात पावसाने जोरदार हजेरी लावली. मात्र, काही ठिकाणी ऊन सावल्याचा खेळ सुरु होता. रात्री काही ठिकाणी पावसाच्या तुरल्क तरी पडल्या. झालेल्या पावसामुळे खरीप पूर्व शेतीकामांना सुरुवात झाली असून काही प्रमाणात शेतकऱ्यांनाही दिलासा मिळाला.

पुणे जिल्हात गेल्या दोन दिवसांपासून पावसाने हजेरी लावण्यास मुरुवात केली आहे. त्यामुळे अनेक ठिकाणी मशागतीच्या कामांना मुरुवात झाली आहे. शिरूर, पुंदर, इंदापूर, बारामती, खेड तालुक्यांतील काही भागात मशागतीना सुरुवात झाल्याचे चित्र आहे. मंगळवारी सायंकाळनंतर अचानक वातावरणात बदल झाला. तर सायंकाळनंतर वाढळी वारे वेगाने वाहू लागल्याने झालेल्या पावसामुळे काही प्रमाणात दिलासा मिळाल्याने भात रोपवाटिकांच्या कामांना वेग येणार आहे. पुणे शहरातील अनेक उपनगरात सायंकाळपर्यंत ऊऱ्हाची झळ जाणवत होती. रात्री दहा वाजेच्या दरम्यान अचानक वातावरणात बदल होऊन उपनगरात काही ठिकाणी शिडकावा. त्यामुळे

भीमारांकर सारखर कारखान्याकडून शेतकऱ्यांच्या खात्यात उर्वरित एफआरपी जमा!

सहकार मंत्र
संस्थापक व
दिलीप वल्लभ
मर्माद्दशनाखा
सभे तील
हंगामाकरिता
२०१५.९.२

रुपये येत आहे.
प्रथम अंडव्हान्स २८०० रुपये
प्रति टन वजा जाता उर्वरित २८०
रुपये प्रति टनाप्रमाणे रक्कम ३१
कोटी ८७ लाख ७८ हजार रुपये
शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर
मंगळवारी (ता. ५ मे) वर्ग केली
असल्याची माहिती कारखान्याचे
अध्यक्ष बाळासाहेब बेंडे यांनी
दिली. बाळासाहेब बेंडे म्हणाले,
की उच्च न्यायालय व शासनाच्या
निर्णयानुसार मागील हंगामाचा
साझर उतारा गृहीत धरून मागील
हंगामाचा ऊस तोडणी वाहतूक
खुर्च वजा करावयाचा आहे. माजी

A photograph of a rural scene in India. In the foreground, a large, dark, textured pot containing a plant with long, green leaves sits on the left. The middle ground shows a dirt road leading towards a small, simple hut with a thatched roof. The background is filled with dense, green tropical foliage and trees. The sky is clear and blue.

हवेत काही प्रमाणात गारवा तयार झाला असून कमाल व किमान तापमानात घट झाली आहे. तर तळेगाव येथे १६.८ अंश सेल्सिस अस एवढ्या किमान तापमानाची नोंद झाली. बुधवारी (ता. ७) सकाळी आठ वाजे पर्यंतच्या चोबीस

तासांमध्ये आंबेगाव तालुक्यातील माळीण येथे १४.५ मिलिमीटर पाऊस झाल्याची नोंद झाली. तर निमगिरी येथे १२.५ मिलिमीटर, भोरमध्ये ९.५ मिलिमीटर, कुरवर्दे ६.५ मिलिमीटर, लवासा ६.०, गिरीवन ०.५, ब्राह्माळवाडी ०.५, डुडळगाव

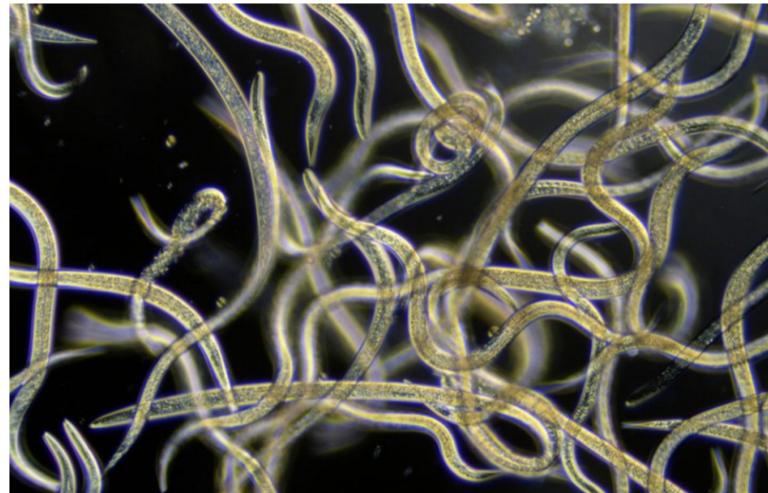
०.५ मिलिमीटर पाऊस झाला असून पुणे शहरातील उपनगरातही पावसाचा तुरळक शिंडकावा झाला. तर काही ठिकाणी जोरदार वाढली वारे वाहत असल्याने आंबा फलपिकांचे नक्सान झाले.

पिकातील सुत्रकृमींचा प्रादुर्भाव आणि एकात्मक नियंत्रण उपाय

वेगवेगळ्या पिकांवर सूत्रकृमीचा प्रादुर्भाव मोठ्या प्रमाणात आढळतो. या रोगाची सुरुवातीची लक्षणे दिसून येत नसल्यामुळे उपाय योजना करायला उशीर होते व त्यामुळे पिकांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होते. काही पिकांच्या उत्पादनात सूत्रकृमीमुळे १२ ते १३ टक्के घट होते. जाणून घेऊ या सूत्रकृमी रोगाची सुरुवातीची लक्षणे व त्यावर करायचे एकात्मिक नियंत्रण उपाय.

प्रसाराची कारणे : प्रादुर्भावग्रस्त जमिनीत वापरली जाणारी शेती अवजरे, चप्पल व बूट यासोबत येणाऱ्या मातीमधून सूत्रकृमीचा प्रसार होऊ शकतो. प्रादुर्भावग्रस्त रोपे, बेणे याचेमार्फत प्रादुर्भावग्रस्त जमिनीतून वाहणाऱ्या पाण्यामुळे सूत्रकृमी शेतात येऊ शकताव पक्षी किंवा

सूत्रकृमीचा शतात युक्त शक्तित. पद्धा किंवा कोटिका मार्फतही या रोगाचा प्रसर होतो
 सुत्रकृमीमुळे झालेल्या गाठी ओळखायच्या ?
 : सुत्रकृमीमुळे झालेल्या गाठी ओळखणे अवघड असते. सूत्रकृमीच्या प्रादुर्भावामुळे पिकांच्या मुळावर वैशिष्ट्यपूर्ण गोलाकार सूज येऊन गाठी तयार होतात. डाळवर्गर्गीय पिकांच्या मुळावरील गाठी आणि सूत्रकृमीच्या गाठी यामध्ये गोंधळ होऊ शकतो, मात्र त्यामधील फरक लक्षात घ्यावा. डाळवर्गर्गीय पिके उदा. हरभरा, मूा, मटकी, उडीद, तूर किंवा तेलबिया पिके उदा. सोयाबीन, भुईमुगा यांच्या मुळावर असलेल्या गाठी सहजासहजी वेगळ्या होतात. त्या पूर्णपणे गोलाकार आणि काही प्रमाणात लालसर असतात. या गाठी नन्ह स्थिरीकरण करणाऱ्या उपयुक्त जिवांगमुळे तयार होतात. सूत्रकृमीच्या प्रादुर्भावामुळे तयार झालेल्या गाठी सहजासहजी वेगळ्या होत नाहीत. या गाठी म्हणजे मुळाचीच जादा झालेली बाह्य वाढ असते. या गाठीचा रंग मुळप्रमाणेच असतो.

पुरवठाचावर विपरीत परिणाम होतो. त्यामुळे मुळांची व पर्यायाने पिकांची वाढ खुंटते. पाने पिवळी पडलेली दिसतात. जमिनीमध्ये पाण्याचा अंश पुरेसा असतानाही पीक सुकल्यासारखे दिसते किंवा झाड संपूर्ण सुकते. भाजीपाला पिकात सुत्रकूमीच्या गाठीना तडे जाऊन त्या उघड्या पडतात. फुले, फळे कमी लागतात. जास्त प्रादुर्भावाच्या स्थितीत असे पीक मरून जाते. मोठ्या झाडामध्ये सूत्रकूमीचा प्रादुर्भाव होऊन झाडाझुडपांची वाढ मंदावरते.

सूत्रकूमी नियंत्रणाचे एकात्मिक उपाय : उन्हाळ्यामध्ये जमिनीची खोलवर नांगरट करावी. पिकांची फेरपालट करावी. पिकामध्ये झेंऱुची लागवड हा सूत्रकूमीच्या व्यवस्थापनासाठी उत्तम उपाय आहे. मिश्र पिकांची लागवड करावी. धैचा, ताग यासोबतच मूग, उडीद, चवळी या सारखी द्विदल वर्गीय किंवा हिरवळीची पिके घ्यावीत. सेंद्रिय खते उदा. निबोळी किंवा एंड पेंड ४.५ ते २ टन प्रति हेक्टेक्टर या प्रमाणात १५

दिवस अगोदर वापर करून पाणी द्यावे.
सूत्रकृमींचा प्रादुर्भाव नसलेल्या किंवा
प्रतिकारक रोपांचा वापर करावा.
पॅसिलोमायसिस लिलियानस ही मित्र बुरशी
सूत्रकृमींची नैसर्गिक शत्रू आहे.
पॅसिलोमायसिस लिलियानस प्रमाणे च
स्युडोमोनस फ्ल्यूरोसन्स किंवा ट्रायकोडर्मा
व्हिरीडी यांची १० ग्रॅम प्रति किलो बियाणे
याप्रमाणात बीज प्रक्रिया करावी. जमिनीत
शेणखतातून पॅसिलोमायसिस लिलियानस,
स्युडोमोनस फ्ल्यूरोसन्स किंवा ट्रायकोडर्मा
व्हिरीडी या पैकी एक ५ ते १० किलो
प्रमाणात १०० किलो संपूर्ण कुजलेल्या,
ओलसर शेणखतात मिसळून प्रति हेक्टरी
जमिनीत किंवा फळझाडाणा खोडालगत मातीत
मिसळून हलके पाणी द्यावे. फ्ल्यूयोपायरम
(३४.४८ % एससी) २५० ते ३०० मि.लि.
प्रति एकर या प्रमाणात आळवीद्वारे द्यावे.
किंवा अॅब्समेक्टीन (१.८ ईमी) ४० मि.लि.
प्रति १०० लिटर पाणी या प्रमाणे मिसळून
जमिनीमध्यन द्यावे.

कारल्याची लागवड : जाणून घ्या पेरणी ते काढणी

भारतीय शेतकरी पारंपारिक पिकांपासून दूर जाऊन भाजीपाला लागवड करून चांगला नफा कमावत आहेत. कमी वेळात जास्त उत्पन्न मिळवण्यासाठी शेतक न्यांना भाजीपाला पिकवणे आवडते आणि त्यात ते यशस्वीही होतात. यापैकी एक कारला आहे, ज्याची मागणी बाजारात नेहमीच दिसून येते. यामध्ये व्हिटेमिन ए, बी आणि सी चांगल्या प्रमाणात आढळतात. आयर्न, मँगनीज, कॅरोटीन, पोर्टेशियम, मँग्रेशियम, बीटाकॅरोटीन, ल्युटीन, झिंक इत्यादी अनेक पोषक तत्वे कारल्यामध्ये आढळतात, जे अनेक आजारांपासून दूर ठेवण्यास मदत करतात. कारल्याचे सैवेन आरोग्यासाठी खूप फायदेशीर मानले जाते, कारण त्यात औषधी गुणधर्म असतात. त्याची बाजारपेठेत किंमतही चांगली आहे, कारल्याची लागवड करून शेतकरी चागला नफा मिळवू शकतात.

कारल्याच्या लागवडीसाठी वालुकामय
चिकणमाती सर्वांत योग्य मानली जाते.
याशिवाय नदीच्या काठावर आढळणारी
गाळाची मातीही कारल्याच्या लागवडीसाठी
चांगली मानली जाते.

कारल्याच्या लागवडीसाठी योग्य
तापमान : कारल्याच्या लागवडीला जास्त
तापमान लागत नाही. पिकाचे चांगले
उत्पादन घेण्यासाठी २० अंश ते ४० अंश
सेल्सिअस तापमान योग्य मानले जाते.
याशिवाय कारल्याच्या शेतात ओलावा
राखणे देखील खूप महत्वाचे आहे.

कारल्याच्या सुधारित जाती :
भारतामध्ये कारल्याच्या अनेक सुधारित
जाती उपलब्ध आहेत, शेतकरी त्यांच्या
क्षेत्रानुसार या जार्तींची निवड करतात. जर
आपण कारल्याच्या त्या सुधारित जार्तीबद्दल
बोललो जे अधिक लोकप्रिय आहेत, तर
त्यात समाविष्ट आहेत - पसा स्पेशल,

कोईम्बतूर लवंग, पुसा टू सीझनल, पंजाब
बिटर गॉर्ड -१, पंजाब -१४, सोलन ग्रीन
अर्का हरित, पुसा हायब्रीड-२, पुसा औषधी
सोलन सफेद, प्रिया को-१, -१
कल्याणपूर सोना आणि पुसा शकर-१

शेतकरी वर्षभर करू शकतात. उन्हाळ्या
जानेवारी ते मार्च या कालावधीत, मैदा
भागात, पावसाळ्यात जून ते जुलैपर्यंत, त
डोंगराळ भागात कारल्याची पेरणी मार्च
जनपर्यंत करात येते.

कारल्याच्या शेतात सिंचन : कारल्याच्या ज्ञाडाला थोडे से पाणी द्यावे लागते, त्याच्या शेतात ओलावा टिकवून ठेवणे फार महत्वाचा आहे. ही ओलावा टिकवून ठेवण्यासाठी शेतकरी हलके सिंचन करू शकतात. याशिवाय पिकामध्ये फुले व फळे येण्या सुरुवात झाण्यावर हलके पाणी द्यावे. मासिंचन करताना शेतकऱ्यांना त्यांच्या शेतापाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावलागते. कडबा शेतात पाण्याचा निचक करण्याची व्यवस्था करणे अत्यंत आवश्यक आहे, अन्यथा पीक खराब होऊ शकते.

तण काढणे : शेतकऱ्यांनी पिकाच्या सुरुवातीला कारल्याची खुरणी करावी. रोपासोबत अनेक अनावश्यक इतर झार

वाढतात, त्यामुळे अशा परिस्थितीत तुम्ही शेतात तण काढावे आणि इतर झाडे काढून टाकावीत. झाडाला सुरुवातीपासूनच तणमुक्त ठेवल्यास कडव्याचे चांगले पीक येते.

कारल्याची काढणी : कारल्याचे पीक पेरणीनंतर सुमारे ६० ते ७० दिवसांत तयार होते. शेतकऱ्यांनी त्याची फळे लहान व मऊ असतानाच काढावीत. काढणी करताना लक्षात ठेवा की कारल्याच्या देठाची लांबी २ सेमी पर्यंत असावी, असे केल्याने फळ जास्त काळ ताजे राहते. तुम्ही नेहमी सकाळीच कापणी करावी.

लागवडीत खर्च व नफा : एकरी कारल्याची लागवड करण्यासाठी शेतकऱ्याला सुमारे ३० हजार रुपये खर्च येतो. एक एकर जमिनीवर कडबा पिकाची लागवड केल्यास सुमारे ५० ते ६० किटल उत्पादन मिळू शकते. एक एकर शेती करून शेतकरी सुमारे २ ते ३ लाख रुपयांचा नफा कमावू शकतात.

